

УДК 342.3 (043.2)

Юринець Ю.Л., д.ю.н., професор,
Ткачук С.Р., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

РОЛЬ ЗАКОНУ У ЖИТТІ ДЕРЖАВИ ТА СУСПІЛЬСТВА ТА НЕБЕЗПЕКИ АБСОЛЮТИЗАЦІЇ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА

Закон – це регулятор суспільних відносин, він захищає права громадян і держави. Неможливо уявити існування і функціонування країни без системи законодавства, адже громадські відносини не будуть впорядковані належним чином. Здійснювати який-небудь вид діяльності поза системою загальнообов'язкових правил не можливо. Регулювання внутрішніх взаємин у державному механізмі та оформлення структури держави – це обов'язки права.

Англійський мислитель Джерард Уінстенлі писав: «Управління країною містить три складові: закони, придатні посадові особи і добросовісне виконання цих законів [2]. Трактуючи ці слова, можна зазначити, що закон, суспільство та ті хто прописує закон – вони всі пов'язані між собою, адже якщо відсутня жодна із структур, виникає казус в системі права держави.

В нашій країні існує величезна кількість законів. У сучасному суспільстві закони вважаються не злом, а добром, відповідно, вони приймаються законодавчим органом країни, який до цього був обраний громадянами країни. Тому можна вважати, що закон у більшості випадків є волею народу загалом і кожного конкретного громадянина окремо. Закон у житті кожного з нас займає важливе значення, адже кожна людина керується певними правилами загального співіснування з іншими людьми. Завдяки цим правилам людство розвивалося в усі часи. Тільки обмежуючи себе у чомусь, можна домогтися позитивного результату від загальної праці, до такої загальної думки згодом прийшло людство. Інакше, всі б займалися лише тим, чим їм хочеться, і ніякого прогресу в розвитку людини і суспільства не було б. Найбільш поширеною з цих форм і є закон, хоча у різні часи всі ці правила мали різну форму.

Із проголошенням незалежності України надзвичайно важливого значення набула розробка й запровадження в усіх сферах суспільного життя дієвих правових механізмів і гарантій забезпечення реалізації та захисту прав і свобод людини і громадянина. З огляду на це, вітчизняними дослідниками визнається доцільність реформування політико-правових засад здійснення державної влади на основі принципу верховенства права, який у європейських країнах визнається фундаментальним принципом правової системи, критерієм справедливого правопорядку, за яким забезпечується всебічна реалізація прав, свобод, законних інтересів людини і громадянина, в першу чергу в сфері відносин з органами публічної влади [1, с. 7].

Принцип верховенства права будь-яким чином не порівнюється з принципом «верховенства закону», який означає пріоритетність законів перед іншими формами правового регулювання суспільних відносин. Характеризуючи розуміння принципу верховенства права, можна стверджувати, що це - вольові рішення вищих суб'єктів державної влади, даючи цьому тлумаченню більш гуманістичних елементів теорії природного права. Головним із напрямків застосування верховенства права виступає належне забезпечення його реалізації у сфері виконавчої влади. На теперішній час проблема запровадження абсолютизації верховенства права полягає насамперед в тому, що надаючи громадянам верховенство права, вони можуть його використовувати не із хороших бажань, адже маючи таку можливість суспільство звертає увагу на свої права та привілеї, але не на обов'язки. Для того аби держава функціонувала злагоджено, потрібні певні рамки дозволеного. Для того, аби створити належні умови для реалізації прав і свобод людини, потрібні нові демократичні принципи.

Отже, закон в житті будь-якої держави та суспільства відіграє важливу роль в формування країни, адже закон це не лише прописані правила

поведінки та міри дозволеного, це іще і особиста відповідальність перед країною. У всіх державах світу недотримання закону карається, звісно це повинно відбуватися в рамках гуманності. Абсолютизація верховенства права дає можливість для створення умов повноцінної участі громадян на рівних з суб'єктами владних повноважень засадах в адміністративному судочинстві і в спрямованості адміністративного суду до здійснення судочинства в такому режимі, це дозволяло б надавати остаточний захист права і законні інтереси кожного громадянина в усіх сферах державного управління. Проте цей метод є неефективним, адже не можуть брати участь всі громадяни в становленні закону, адже вони не спеціалізуються в даному питанні.

Отже, держава прагне стати державою, у якій панує верховенство права, де поважають права людини та забезпечується свобода слова, в якій діяльність органів виконавчої влади відповідає потребам і бажанням громадян. Проте, корупція набула значного поширення, саме вона становить небезпеку для будь-якої держави та її громадян, оскільки, руйнує демократичні засади державної влади, призводить до повного знищення законності. Тому абсолютизація верховенства права в такій державі як Україна є не надійним методом будівництва демократизації суспільства.

Література

1. Авер'янов В.Б. Передмова / Принцип верховенства права: проблеми теорії та практики: у двох книгах / [за заг. ред. Ю.С. Шемшученка]; [ред. кол.: Ю.С. Шемшученко (голова)] / Книга друга: Принцип верховенства права у діяльності держави та в адміністративному праві. Київ: Конус-Ю, 2008. С. 7.

2. Історія вчень про право і державу: хрестоматія / за ред. Г.Г. Демиденко. Харків, 2005. 208 с.